

TISKOVÁ ZPRÁVA

KVALITNÍ PITNÁ VODA NENÍ VŽDY SAMOZŘEJMOSTÍ

Koncem minulého týdne proběhlo v Knihovně Liberec v pořadí již druhé přednáškové odpoledne k tématu kvality pitné vody.

Společnost Severočeské vodovody a kanalizace, a.s. v přednášce o vzájemném propojení studny a veřejného vodovodu zdůraznila klíčový fakt a to, že přímé propojení rozvodů z vlastní studny s veřejným vodovodním řádem je přísně zakázáno. Důvodem je především ochrana zdraví. V případě poklesu tlaku ve veřejné síti totiž může dojít k nasátí nekontrolované vody ze soukromé studny do veřejného vodovodu. Tím vzniká obrovské riziko kontaminace pitné vody nejen pro samotného majitele nemovitosti, ale i pro jeho sousedy a širší okolí. A že to není jen teorie, demonstroval popis události skutečného případu. Ten současně otevřel diskusi ohledně konkrétních technických řešení, jak oba zdroje bezpečně a legálně využívat.

„Těší nás zájem občanů, kteří se přišli s touto problematikou seznámit.

Správné využívání obou zdrojů vody je možné, vyžaduje však striktní oddělení obou systémů, aby nedošlo k ohrožení dodávek pitné vody,“ uvedla Ing. Soňa Pilzová, manažerka útvaru technologie, ekologie a hydrogeologie, SČVaK, a.s.

Následovalo téma týkající se tvrdosti vody. Ta je dána obsahem vápníku a hořčíku, prvků esenciálních pro zdraví člověka.

„Zatímco denní potřeba vápníku činí zhruba 1000 mg, denní potřeba hořčíku je asi 300 mg. Běžná strava tyto hodnoty často dlouhodobě nepokrývá. Výhodou pitné vody je, že oba tyto minerály obsahuje ve volné iontové formě, která se v těle velmi dobře vstřebává. Je-li voda měkká, dochází při vaření k většímu vyluhování vápníku a hořčíku z potravin. Jejich příjem je tak nižší nejen z vody, ale i ze stravy,“ popsala Ing. Jana Loosová, Ph.D., ředitelka KHS Libereckého kraje. *„Ani příliš tvrdá voda není ideální, přináší technické problémy v podobě vyšší spotřeby energie a čisticích prostředků a nepřímo zatěžuje životní prostředí. Kvalitní pitná voda proto není o extrémech, ale o rovnováze.“*

Dále se hovořilo o obsahu léčiv ve vodách. Léčiva patří do skupiny tzv. mikropolutantů, což jsou chemické látky, které se ve vodním prostředí vyskytují ve velmi nízkých koncentracích nejčastěji v řádech nanogramů až mikrogramů na litr. Přestože jsou tyto koncentrace extrémně nízké, mohou mít biologicky významné účinky, zejména při dlouhodobé expozici. Mezi mikropolutanty patří kromě léčiv také pesticidy, průmyslové chemikálie, kosmetické přípravky, mikroplasty a PFAS (per- a polyfluorované alkylové látky označované jako věčné chemikálie).

V povrchových vodách lze detekovat široké spektrum léčiv, přičemž některé skupiny se vyskytují častěji než jiné. Mezi nejčastěji zjišťovaná léčiva patří analgetika a antipyretika, jako je ibuprofen nebo paracetamol. Další významnou skupinou jsou antibiotika, jejichž výskyt je problematický zejména z hlediska rozvoje antibiotické rezistence. Ve vodách se rovněž objevují hormony a hormonálně aktivní látky, psychofarmaka, antidepresiva a léky na kardiovaskulární onemocnění představující další skupinu látek, které jsou díky dlouhodobému užívání chronicky nemocnými pacienty pravidelně uvolňovány do vodního prostředí. Rozmanitost těchto skupin ukazuje, že problém léčiv ve vodách není omezen na jednu konkrétní oblast medicíny, ale souvisí s celkovým způsobem moderního života.

„V pitných vodách jsou koncentrace vždy výrazně nižší, bez možných biologických účinků, často na hranici detekčních limitů analytických metod. Přesto jejich přítomnost může vyvolat obavy veřejnosti. Je důležité zdůraznit, že pitná voda v České republice obecně splňuje přísné hygienické limity. Nicméně problematika mikropolutantů je předmětem intenzivního výzkumu, postupného zpřísnování legislativy i vývoje nových technologií úpravy vody,“ vysvětlila Ing. Jarmila Petříčková, ředitelka odboru hygieny obecné a komunální KHS LK. *“Klíčovým prvkem v řešení problému léčiv v pitných vodách je prevence. Tím myslím zejména odpovědné užívání léčiv, správnou likvidaci nepoužitých léků prostřednictvím lékáren a zvyšování povědomí veřejnosti.“*



Na závěr odpoledne byl na programu Protokol o zkoušce – aneb jak číst informace o kvalitě pitné vody. Aby mohla být odebraná pitná voda správně analyzována, je potřeba vodu správně odebrat, do předání v laboratoři správně skladovat a využít k tomu vhodné vzorkovnice. V případě nezkušenosti s odběrem vody je vhodné toto předem s akreditovanou laboratoří konzultovat.

„Zdroje pitných vod jsou v ČR luxusem, který není ve světě běžný. Kvalitu vody ověřujeme pouze laboratorním rozbořem. V případě napojení na veřejný vodovod má tuto povinnost jeho provozovatel. Máme-li vlastní studnu je tato úloha na nás. Máme-li studnu jako jediný zdroj pitné vody, měli bychom ověření její kvality brát rovněž jako povinnost, jako roční preventivní investici,“ apeloval Jakub Meloun, ZÚ se sídlem v Ústí nad Labem. *„Výsledky laboratorního rozboru jsou zaznamenány v protokolu o výsledku, který je dobré si uchovávat. Umožňuje nám totiž porovnání hodnocených ukazatelů v čase. Jejich změna může avizovat nepříznivý vývoj a je proto dobré zamyslet se nad změnami či nežádoucími jevy v okolí studny, a to i v případě, že se hodnoty ukazatele pohybují v rámci legislativních limitů nebo se jedná o ukazatele, pro které je stanovená jen tzv. mezní hodnota.“*

„Se společností SČVaK, a.s. a Zdravotním ústavem se sídlem v Ústí nad Labem dlouhodobě spolupracujeme. Diskutujeme společně zkušenosti z praxe a otevíráme diskuse na aktuální témata z oblasti problematiky pitné vody. Po skončení našeho přednáškového odpoledne jsme se společně shodli na tom, že cyklus přednášek Kvalitní pitná voda není vždy samozřejmostí bude pokračovat i v příštím roce,“ uzavřela Loosová.

Letošní termín setkání s veřejností nad tématy souvisejícími s pitnou vodou proběhl mezi Světovým dnem vody a Dnem Země. Světový den vody vyhlásila OSN a od roku 1993 si ho každoročně připomínáme 22. března z hlediska významu vody a potřeby udržitelného nakládání s vodními zdroji. Letošním podtématem bylo „Kde teče voda, tam teče rovnost“. Den Země připadá na 22. dubna, poprvé se konal v roce 1970, jeho cílem je podpořit ochranu životního prostředí. Pro letošní rok koordinující organizace EARTHDAY.ORG vyhlásila téma „Naše síla, naše planeta“.

Zuzana Balašová
tisková mluvčí KHS LK